

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 393/2013
26.09.2013. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Виде Петровић-Шкери и Љубице Милутиновић, чланова већа, у парници тужиоца М.П. из С.М., против тужене Републике Србије – Министарства правде, Управе за извршење кривичних санкција КПЗ Сремска Митровица, коју заступа Републички јавни правобранилац, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1-2352/12 од 12.12.2012.године, у седници одржаној дана 26.09.2013. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ПРИХВАТА СЕ предлог Апелационог суда у Новом Саду Р4-19/13 од 27.03.2013. године за одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1-2352/12 од 12.12.2012.године као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1-2352/12 од 12.12.2012.године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици 11П1-317/11 од 05.07.2012. године: 1) усвојен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио накнаду штете у висини разлике зараде, пореза и доприноса за период од 15.06.2008. године до 14.01.2011. године у месечним износима означеним у изреци ове пресуде, са законском затезном каматом на сваки месечни износ од доспелости до исплате; 2) обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 71.356,00 динара; 3) одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова поступка.

Одлучујући о жалби тужене Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж1-2352/12 од 12.12.2012.године: 1) усвојио жалбу тужене, преиначио наведену првостепену пресуду и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде штете у висини разлике зараде, пореза и доприноса за период 15.06.2008. године до 14.01.2011. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом, наведене у изреци првостепене одлуке; 2) обавезан је тужилац да накнади туженој трошкове првостепеног поступка у износу од 7.500,00 динара, а на име жалбених трошкова 18.000,00 динара.

Против ове другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и предложио да Врховни касациони суд одлучи о овој ревизији као изузетно дозвољеној, обзиром да разни судови у Републици Србији доносе различите одлуке и указао на различите одлуке Основног суда у Нишу (П1-2418/11, П1-1811/11) и Апелационог суда у Нишу (Гж1-702/12, Гж1-543/12) који истоврсне захтеве као што је тужиочев – усвајају, а Апелациони суд у Новом Саду овакве захтеве одбија.

Апелациони суд у Новом Саду је решењем Р4 19/13 од 27.03.2013. године предложио да Врховни касациони суд одлучи о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној у смислу члана 395. ЗПП због различитог поступања суда у Републици Србији у овој врсти спорова да би се уједначила судска пракса.

Одлучујући о предлогу Апелационог суда у Новом Саду Врховни касациони суд је закључио да су испуњени услови из члана 395. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 125/04, 111/09) које се примењује на основу одредаба члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11), обзиром да је и по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса после доношења одлуке Уставног суда I У 63/07 од 20.12.2010. године којим је утврђено да је одредба члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција - неуставна и да би се уједначила судска пракса, будући да Основни суд у Нишу и Апелациони суд у Нишу истоврсне тужбене захтеве за исплату разлике зараде, пореза и доприноса усвајају, а Апелациони суд у Новом Саду истоветне захтеве запослених државних службеника у другим заводима за извршење кривичних санкција – одбија.

Врховни касациони суд је испитао побијану другостепену пресуду у смислу одредаба члана 399. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је васпитач у одсеку за корективни рад у служби за третман у КПЗ Сремска Митровица, разврстано у звање саветника. Решењем тужене број 112-3/07-603-10 од 14.02.2007. године тужилац је распоређен у осму платну групу и први платни разред са коефицијентом 2,53, увећан за 10% - по основу стажа осигурања које се рачуна са увећаним трајањем са степеном увећања 12/16, тако да укупан коефицијент износи 2,78, а ово решење донето је на основу члана 7, 8. и 9. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција.

Одлуком Уставног суда I У 63/07 од 20.12.2010. године утврђено је да одредба члана 7. став 3. наведене Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција није у складу са уставом и законом. Потом је решењем тужене од 14.02.2011. године број 112-3/2011-12 тужиоцу утврђен нови коефицијент од укупно 3,29, који се састоји од основног коефицијента од 2,53 увећаног за 30% по основу стажа осигурања који се рачуна са увећаним трајањем са степеном увећања 12/16, за убудуће почев од 14.11.2011. године. Разлика припадајуће разлике зараде, пореза и доприноса за период од 01.01.2007. до 14.01.2011. године за увећање од још 20% у односу на претходним решењем признато увећање од 10%, утврђено је на износ од 417.840,76 динара са каматом до 10.02.2012. године у износу од укупно 635.415,91 динар.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца и досудио му појединачно одређене месечне новчане износе за период од 15.06.2008. до 14.11.2011. године на име разлике зараде, пореза и доприноса са каматом од доспелости сваког појединачног наведеног доспелог износа означеног у изреци под I првостепене пресуде, наводећи да тужилац има право на накнаду штете у смислу члана 172. ЗОО будући да је штета проузрокована тужиоцу доношењем неуставног акта од стране Владе.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужене преиначио наведену првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца наводећи да је тужена поступала у складу са одредбама важеће Уредбе када је тужиоцу исплаћивала умањен коефицијент (10%), да је тужена после доношења одлуке Уставног суда променила решење тужиоцу и утврдила му зараду са увећаним коефицијентом (30%) за убудуће – почев од 14.01.2011. године, да одлуке Уставног суда немају ретроактивно дејство и да је у смислу члана 61. став 1. Закона о Уставном суду тужилац имао право да тражи измену раније донетог појединачног акта а не да подноси тужбу суду за накнаду штете.

Ревизијом тужиоца се основано указује да је другостепени суд одлучујући о основу тужбеног захтева тужиоца погрешно применио материјално право.

Наиме, према члану 263. Закона о извршењу кривичних санкција („Службени гласник РС“ број 85/05) директору управе и запосленима стаж осигурања се може рачунати у увећаном трајању тако да се сваких 12 месеци ефективно проведених у обављању послова рачуна највише 16 месеци стажа осигурања, да се лицима из става 1. овог члана коефицијент увећава сразмерно степену увећања стажа осигурања до 30%, да висину коефицијента за обрачун и исплату плата у Управи утврђује Влада и да радна места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем споразумно утврђују министар надлежан за правосуђе и министар надлежан за послове пензијског и инвалидског осигурања.

Како члан 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција („Службени гласник РС“ број 16/07) на основу које је увећање коефицијента тужиоцу било 10% уместо 30% како је то предвиђено законом, није у сагласности са Уставом и законом што је утврђено одлуком Уставног суда број I У 63/2007 од 20.12.2010. године, јер је Влада Уредбом уредила разлике у звањима и коефицијентима за државне службенике у управи која могу бити предмет само законског уређења и то Закона о извршењу кривичних санкција као посебног закона, што се и по оцени Врховног касационог суда сматра неправилним радом органа, тужена је на основу одредаба члана 172. ЗОО дужна да накнади штету проистеклу доношењем неуставне и незаконите Уредбе на основу које је тужиоцу утврђен мањи коефицијент за обрачун плата од оног утврђеног законом.

Погрешан је зато став Апелационог суда у Новом Саду да је тужилац неправилно користио судску заштиту подношењем тужбе редовном суду, а да претходно није користио правно средство прописано чланом 61. став 1. Закона о Уставном суду, јер да би се користио овај прописани правни пут неопходно је постојање коначног или правноснажног појединачног акта, у конкретном случају о

непризнавању права на тражено увећање коефицијента, који није донет. Осим одлуке о утврђивању умањеног коефицијента од 14.02.2007. године на основу које је вршен обрачун исплата плате тужиоцу до 14.01.2011. године – када му је за убудуће признат увећани коефицијент, ни Уставни суд није доносио одлуку о начину отклањања последица наведене неуставне уредбе нити је Влада Републике Србије, као орган тужене, у оквиру својих овлашћења обезбедила извршење наведене одлуке Уставног суда за спорни период неуставног и незаконитог умањења коефицијента за обрачун плате тужиоцу. Зато тужилац има право на подношење тужбе за накнаду штете редовном суду, а о захтеву ове тужбе надлежан је да одлучује суд опште надлежности у смислу члана 1. ЗПП.

У погледу обима накнаде штете, висини штете и одлуке о износу тужбеног захтева, другостепени суд је утврдио висину накнаде ове штете за период од 01.01.2007. до 14.01.2011. године у укупном износу од 417.840,76 динара, а у изреци пресуде је навео да одбија захтев тужиоца за накнаду штете за исплату разлике плате пореза и доприноса за период од 15.06.2008. до 14.01.2011. године. Из укупно обрачунатог износа за период од 01.01.2007. до 14.11.2011. године утврђеног у образложењу другостепене одлуке не може се издвојити износ тужбеног захтева за период од 15.06.2008. до 14.01.2011. године, будући да у изреци другостепене пресуде којом је преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев тужиоца нису наведени појединачни месечни износи за које се тужбени захтев одбија, па је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено у погледу околности прописаних чланом 189. ЗОО, јер је другостепени суд пропустио да утврди висину ове штете за утужени период који је опредељен тужбеним захтевом.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу овлашћења из члана 407. став 2. ЗПП укинуо побијану другостепену пресуду и одлучио као у изреци.

У поновном поступку другостепени суд ће одлучујући о жалби тужене отклонити речене недостатке и донети закониту и правилну одлуку.

**Председник већа-судија
Снежана Андрејевић,с.р.**